

Megjelenik vasárnap és csütörtökön ivrét egy iven. Ára 8 frt. [Keletkezett 1867. okt.]

Veszprém, megyei s helyi érdekű közigazgatási, társadalmi s irodalmi hetiközlöny. (Veszprém.) Szerk. Kompolthy Tivadar. April 1-től Prém József. II. évf. Nyom. a kiadó-tulajdonos Krausz Armin könyvnyomdájában. Megjelenik vasárnap ivrét egy iven. Ára 6 frt. [Keletkezett 1875. máj. 23.]

Zalai Közlöny, előbb „Zala-Somogyi Közlöny.“ Vegyes tartalmu lap. Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank,“ a „nagy-kanizsai takarékpénztár“, a „zalamegyei általános tanítótestület,“ a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője. (Nagy-Kanizsa.) Szerk. Bátorfi Lajos. XV. évf. Nyom. Wajdits József. Megjelenik vasárnap és csütörtökön ivrét egy iven. Ára 8 frt. [Keletkezett 1862. jul. 1.]

Zemplén. Hetilap, főtekintettel e megye anyagi és szellemi érdekeire. (Sátoralja-Ujhely.) Szerk. és kiadó-tulajd. Boruth Elemér. VII. évf. Nyom. a „Zemplén“ könyvnyomdájában. Megjelenik hetenkint egyszer kis ivrét egy iven. Ára 6 frt. [Keletkezett 1870. okt. 4. a „Hegyalja“-ból.]

Vegyes közlemények.

Felhívás. Feljebb adjuk Szabó Károlynak nagybecsű közleményét, azon XV. és XVI. századbéli magyar nyomtatványokról, a melyeknek czímeit magyar irodalomtörténeti munkákból, vagy kézírati jegyzetekből állította össze, de a melyekből egy példányt sem volt képes az általa átvizsgált könyvtárakban föltalálni.

Nem valószínűtlen, hogy ezen nyomtatványok egy részéből legalább, még léteznek példányok, de ismeretlenül lappanganak a kisebb könyvtárakban vagy magánosok gyűjteményeiben.

Ily ismeretlen nyomtatványok létezésének megismertetése az irodalomtörténetre nézve, megszerzésök a Nemzeti Múzeum könyvtára számára jelentékeny szolgálat volna.

Felkérjük tehát e füzetek tisztelt olvasóit, hogy saját körükben a felsorolt nyomtatványok felkutatására kísérletet tenni, és a mennyiben igyekezeteiket siker koronázná, az eredményt a „Könyv-Szemlé“-ben köztudomásra hozni szíveskedjenek.

A M. Nemzeti Múzeum könyvtára kész minden ily felfedezett nyomtatványt, legyen az bár csonka vagy bármily megrongált állapotban, méltó áron megvásárolni.

Könyvtár-főlavatás. A budapesti m. kir. tudomány-egyetem új könyvtár-épületének főlavatása márczius 26-án ment végbe. Díszes vendégsereg vett részt az ünnepélyben: az egyházi s világi nagyok, főrendi- s képviselőház, ministerek, fővárosi hatóság, a tekintély és értelmiség egyéb, különösen meghívott, férfainak sorából. A házi úr szerepét Trefort Á. közokt. minister vitte, mint az új könyvtár építése s megszületésének, kezdettől végig intézője. Mindenek előtt ünnepélyes hatást a jelenlevőkre a könyvtár olvasó termének szemlélete gyakorolt: a magasban lebegő üveg mennyezet; ez és a falak határait körös-körül ellepő életfriss nőalakok, mint megannyi tudományzakok jelképei, remekek Lotz ecsete után; Ferencz József ő felségének Than Mór által készített, megszólalásig hű képmása, dísz magyar öltözetben; 40 állványban a terem oldalain, fenn és alant, elhelyezett ragyogó kötésű könyvek stb. Than Károly egyetemi rector üdvözlő beszéddel fogadta a vendégek gyülekezetét, míg a könyvtár igazgatója, Horvát Árpád, történeti előadással. Mindkettő röviden szólott.

Ezután megkezdődött a könyvtár összes helyiségeinek bejárása, a tisztviselői személyzet kalauzolása mellett, és pedig az emeleten az igazgatói irodán s fogadó-termen, ebből az elsőri irodán s egyszersmind kézírattáron, továbbá a másod-őri irodán keresztül folytatólag az I-ső könyvterembe (jog- és állam-tudomány), hol legott a vas állványok vonták magukra a figyelmet; innen közvetlenül a II-ba (orvosi- és természettudomány), majd a III-ba (bölcészet s történelem), mely az épület reáltanoda-utczai végén ablakaival az udvarra szolgál, míg a többiek, a földszinti helyiségekkel együtt, a reáltanodai utczára nyílnak. Utóbb említett teremből a menet, ugyancsak az emeleten, az udvar felé eső fedett folyosón, hol a főváros által ajándékozott Frank-féle könyvtár van ideiglenesen elhelyezve, haladt végig; honnan, a fölépcsőzeten le, a látogatók sora földszint a lap- és folyóirati helyiségekbe jutott (egy tiszt iroda s egyszersmind az ujon érkező időszaki iratok tára, meg — az épület sarkán — lapolvasó körterem); melyekből a VI. terembe (bekötött lapok, folyóiratok s nyelvészeti munkák termébe) vitt az út; és végre a folyosóra ki s ezen végig, a reáltanoda-utczai kapun túl, az V. terembe (hittudományi művek). Az utóbbi terem megtekintése után a vendégek eltávoztak.

A könyvtár új ügyrendét illetőleg: a helyben olvasás órái délutánra (2—6) s vasárnap reggeli 9—12-re vannak téve; a kikölcsonzési idő 3—4-re hétköznapi délutánokon. A hétköznapi napok délelőtti óráit (8—12) az örök s tiszték czímtár készíttéssel töltik. A budapesti m. k. egyetemi könyvtárt az első hónapban (márczius 27 — ápril 26) 3997 olvasó látogatta, kik 4584 munkát használtak.

Márki J. tdr. egyetemi könyvtárőr.

A budapesti királyi magyar tudomány-egyetem könyvtárának megnyitása alkalmával közrebocsáttatott a címjegyzék első kötete. A kézi könyvtárban elhelyezett 4423 munkának czímeit tartalmazza. Szerkesztette Szinnyey József, a könyvtár első őr. Az eszme: ily címjegyzéket kinyomatni és a könyvtárt használó közönség rendelkezésére bocsátani, igen szerencsés. Nemcsak a kezelést és az olvasók kielégítését könnyíti meg tetemesen, hanem előmozdítja azt is, hogy az olvasók és dolgozók magokat a szakirodalom körében tájékozzák. De épen ezen utóbbi szempontból sajnáljuk, hogy (mint az előszóban olvassuk) az idő rövidsége nem engedte meg a címeknek tudományszakok szerint való beosztását, habár annak szükségességéről a szerkesztő meg van győződve. Reméljük, hogy egy második kiadásnál e hiányn is segítve leend. Hogy pedig az egyes tudományszakokban minden fontosabb munkát fel lehessen találni, óhajtánók, hogy a buzgó szerkesztő az egyetem szaktanárainak támogatását vehesse igénybe.

Könyvészeti kiállítás Budapesten. A IX. nemzetközi statisztikai kongresszus a folyó évi augusztus hónapban Budapesten fog megtartatni. Ez alkalommal nemzetközi grafikai kiállítás rendeztetik, melyen nemcsak grafikai tárgyak (térképek, statisztikai viszonyokat ábrázoló képletek és rajzok stb.) fognak szerepelni, hanem Magyarországnak összes statisztikai irodalmi termékei is össze fognak állíttatni, vagyis a legrégibb időktől fogva Magyarországon megjelent statisztikai, topographiai, geographiai, természettani vagy társadalmi leíró és ismertető könyv vagy füzet, monographiák, térképek, grafikai rajzok és rokon tárgyak. — A Nemzeti Múzeum könyvtára egész gazdag készletét ki fogja állítani. Reméljük, hogy a kiállított munkák és térképek lajstroma ki fog nyomtatni; az állandó becsű adalékul fog szolgálni a magyar irodalom történetéhez.

Hajnóczy József könyvtára. A Martinovics-féle összeesküvés ezen szerencsétlen részesének elfogatása alkalmával könyvkészlete a királyi tábla által lefoglaltatott, és levéltárában mai napig őriztetett. Legújabbán a Nemzeti Múzeum könyvtárának engedtetett át, hol az mint Hajnóczy-könyvtár együttesen fog megtartatni és felállítatni. 289 munkából áll u. i: magyar közjogi röpiratok, főleg 1791-ből, latin és modern classicusok munkái (Ovidus, Horatius, Petrarca, Tasso, Metastasio, Ariosto, Voltaire, Rousseau, Opitz, Wieland, Lessing stb.), de legnagyobb részben a francia encyclopaedisták, a XVIII. századbeli angol és német bölcsesek és államtudományi írók munkái. E könyvek lajstroma érdekes világot vet birtokosuknak szellemi fejlődésére, és kétségtelenné teszi, hogy kora műveltségének egészen színvonalán állott.

Kertbeny magyar könyvészete. A „Könyv-Szemle“ első füzetete ismertette Kertbeny nagy vállalatának tervezetét. Jelenleg előttünk fekszik a munkának két első íve, mely megkezdi a magyar művek idegen nyelven, önállóan megjelent fordításainak könyvészeti kimutatását. 21 anthológiát, 7 népdal-gyűjteményt, hat népmonda-gyűjteményt, 9 drámát, 39 lyrai költői munkát, 77 regénykiadást, 78 politikai-, 20 föld- és néprajzi-, 28 történeti, 5 nemzetgazdasági munkát, 11 útleírást állít össze. Nem szorítkozik a címek száraz összeállítására, érdekes irodalomtörténeti jegyzeteket is csatol hozzájuk. Óhajtjuk, hogy a közönség pártolása, a vállalat folytatását lehetővé tegye.

A magyar tudományos repertorium. Időszaki sajtónk fölvirágzása és mind jobban növekvő terjedelme, érezhetővé tette egy cím-mutatató szükségét, melyben koronként megjelent tudományos értékű czikkeink össze legyenek gyűjtve. A M. T. Akadémia ily repertorium kiadását elhatározván, Szinnyei Józsefet bizta meg a munka elkészítésével, ki rövid idő alatt két terjedelmes kötetet adott belőle a közönség kezébe, melyek elseje a történelmet és segédtudományait, második pedig, a természettudományt és matematikát foglalja magában. Az utóbbi nem követ szigorú szakszerű beosztást, mert azt ingatag műnyelvünk laikus emberre nézve egészen lehetetlenné teszi, hanem szótár módjára van szerkesztve. Magában foglalja 1778—1874-ig folyóirataink-, iskolai értesítőink-, naptáraink- szaklapjainkban megjelent mennyiségtani és természettudományi cikkeket, számszerint

34,641-et. A könyvben 4403 hazai és 4802 külföldi író foglaltatik, s noha cikkeik óriási száma a betűsoros beosztás mellett majdnem lehetetlennek tűnteti föl valaminek megtalálását, a szaktudósok (mert leginkább ilyenek fogják használni) igen könnyen lelhetik föl a keresett cikket, mert föltehető, hogy szaktudományunknak legalább kiválóbb művelőit ismerik, s így a repertorium kétségkívül igen becses, sőt nélkülözhetetlen kézikönyve lesz a tudósoknak és íróknak.
